

STR - R AD

**ENGLISKI ELEMENAT U RUSKOM SPORT-
SKOM VOKABULARU**

BRANKA KESIĆ

Odjel za dokumentaciju

ENGLISH ELEMENT IN RUSSIAN SPORT VOCABULARY

International contacts between Russia, that is the Soviet Union after 1918, and other countries, along with rapid development of gymnastics and sport have greatly influenced the appearance of foreign words in the part of the Russian language relating to physical culture.

Some sports and games seem to have, together with all English notions, been transplanted to the Russian soil.

In connection with this work, 130 words borrowed from the English language have been found in the field of physical culture. These words are divided into two fundamental groups, A and B. Group B consists of words denoting individual sports and games. Group A consists of the words denoting common ideas in a wider sense, words used

in physical culture vocabulary presenting general ideas in almost all sport branches, words denoting persons and used in different sports and games, and those presenting sport equipment. Group B consists of words connected with individual sports and games (box, soccer and hockey, water sports, tennis etc.).

Each word is semantically elaborated, that is, its meaning and changes of the meaning if they have happened are taken into consideration.

АНГЛИЙСКИЙ ЭЛЕМЕНТ В РУССКОМ СПОРТИВНОМ ВОКАБУЛАРЕ

Международные связи России, а после 1918-ого года Советского Союза, с остальными с одной стороны и стремительное развитие гимнастики и спорта с другой, в большой мере подействовали на Появление иностранных слов в той части русского языка которая относится к физической культуре. Некоторые спортивные дисциплины и игры, кажется, вместе с английскими словами пересаждены на русскую почву.

В области физической культуры найденно в связи с этим всего 130 слов, которые перешли из английского языка в русский язык. Слова группированы в две основные группы А и Б. В группе А слова которые обозначают общие понятия, а в группе Б слова которые обозначают определенные спортивные дисциплины и игры. Каждая группа разделяется на несколько частей. В группе А слова обозначающие общие понятия в широком смысле, слова которые употребляются в вокабуларе физической культуры, а представляют общие понятия которыми пользуются все спортивные дисциплины и игры, слова, которые обозначают лица, а применяются в разных спортивных дисциплинах и играх, и слова обозначающие спортивное оборудование. В группе Б слова связанные с отдельными спортивными дисциплинами и играми (бокс, футбол и хоккей, спортивные дисциплины на воде, теннис и т. д.)

Каждое отдельное слово подробно семантически обработанно, т. е. обработанно его значение и перемена значения если случилась.

FIZIČKA KULTURA. Organizacioni oblici modernog fizičkog odgoja pojavili su se u pojedinim evropskim zemljama u toku 17., 18. i 19. stoljeća pod utjecajem Lockeja, Rousseaua i Pestalozzija, koji su kao pedagozi shvatili važnost fizičkog odgoja u obrazovanju djece i omladine. U tom razdoblju se u njemačkim zemljama osnivaju raznovrsne gimnastičke organizacije, u Francuskoj sportsko-gimnastički pokreti, u Skandinavskim zemljama specijalni sistemi gimnastike, a u Češkoj — a kasnije i u drugim slavenskim zemljama — »Sokol«, koji je pored gimnastike razvijao opsežnu kulturno-prosvjetnu djelatnost. Za razliku od kontinentalne Evrope, u kojoj je osnovano sredstvo fizičke kulture bila gimnastika, u Engleskoj se u isto vrijeme kao sredstva fizičke kulture pojavljuju razni sportovi i sportske igre. Potkraj 19. i na početku 20. stoljeća došlo je u svim evropskim zemljama na području gimnastike do značajnih promjena: razvijaju se razni sistemi masovne individualne gimnastike. Pojavljuju se sportska, ritmička, terapijska i drugi oblici gimnastike. Istovremeno postaju sportovi i sportske igre važno sredstvo fizičke kulture i značajni faktor društvenog života. Pojava klubova, nacionalnih saveza i međunarodnih gimnastičkih i sportskih organizacija (primjeri: 1831. godine osnovan je Evropski gimnastički savez; 1892. godine Međunarodna veslačka federacija; 1894. godine Međunarodni olimpijski komitet, itd.) uvelike je pridonijela širenju gimnastike i sporta u svim pa i nerazvijenim zemljama svijeta. Kako je već spomenuto, Engleska je bila kolijevka sporta i sportskih igara i zbog toga nije teško shvatiti zašto su u gotovo svim zemljama prihvaćeni za sportove, sportske igre, sportsku opremu i sportska pravila upravo engleski nazivi. Vjerojatno nije engleska riječ ni u jednoj ljudskoj djelatnosti prodrla tako duboko u jezike svih naroda svijeta kao što je to uspjela na području fizičke kulture.

Fizička kultura u Rusiji, kao i u većini drugih evropskih zemalja, razvijala se sve do 18. stoljeća u okviru narodnih manifestacija i igara (konjske trke, igre loptom, gađanje iz luka, borbe šakom itd.) U feudalaca njegovano je mačevanje i jahanje, a u vojsci pored toga i skijanje. Međutim, prva pisana uputstva o važnosti i metodama fizičkog odgoja objavio je u Rusiji već u drugoj polovici 17. stoljeća pedagog monah. E. Slavineckij, koji je naročito istakao važnost igara u odgoju djece i omladine. U Rusiji je fizička kultura doživjela dalji napredak u 18. stoljeću u vezi s izgradnjom regularne vojske i mornarice. Na vojnim školama u Moskvi (1701) i Petrogradu (1710), a od 1755. godine i na Moskovskom univerzitetu postaje fizički odgoj predmet općeg obrazovanja. Zanimljivi su oblici fizičke kulture koji su u to vrijeme postojali u ruskom narodu. Ruski etnograf A. V. Tereščenko (1806-1865) opisuje vrlo popularne borbe šakama i spominje kontakte ruskih boraca šakama i engleskih boksera. U svom prikazu Tereščenko upotrebljava dvije engleske riječi: (boxing) i bokser (boxer)¹⁶. U to vrijeme je pored borbe šakama njegovano u narodu hrvanje, trčanje na skijama, klizanje na le-

du, sanjkanje, veslanje, plivanje i razne igre s loptom i kuglicama, a među Kozacima i Kavkascima borbe i igre na konjima. Značajnu ulogu u razvoju ruske fizičke kulture imalo je plemstvo, koje je bilo obavezno da gaji konjske sportove, mačevanje i ples. Tako je već u prvoj polovici 18. stoljeća u Petrogradu, Moskvi i drugim većim gradovima došlo do izgradnje maneža i hipodroma, gdje su se redovito održavale konjske trke. Prve temelje sportova na vodi, a naročito veslanja i jedrenja, postavio je Petar I svojim ukazom od 12. IV 1718, kojim je propisao Pravila građanske Nevske flote.¹⁷ Po prvi puta se engleska riječ »klub« u vezi s fizičkom kulturom javlja u Rusiji u jednom službenom naslovu 1846. godine, kada je u Petrogradu osnovan »Imperatorski jaht-klub«.¹⁸

U 18. stoljeću prihvaćen je fizički odgoj kao obavezni predmet u ruskim vojnim i građanskim školama, u plemićkim kadetskim korpusima i na univerzitetima.

Prvi oblici sportsko-gimnastičkih organizacija među građanstvom javljaju se u Rusiji u drugoj polovici 19. stoljeća. U Petrogradu (1860) i u Moskvi (1867) osnovani su jaht-klubovi. Primjer Petrograda i Moskve slijedili su i drugi ruski gradovi, tako da je na kraju 19. stoljeća bilo u Rusiji preko 40 jedrilačkih i veslačkih klubova. Među prvim sportovima, koji su vrlo vjerojatno doprli u Rusiju izravno iz Engleske, treba spomenuti tenis. Prvi teniski kružok »Neva« osnovan je u Petrogradu 1860. godine, a 1868. godine osnovan je »Sankt-Peterburskij tenis i kriket klub«. Tenis se vrlo brzo proširio po svim ruskim gradovima. Pored teniskih osnovani su i klizački klubovi. Prvi nogometni klub osnovan je 1897. godine u Petrogradu, a godinu dana kasnije i prvi klub za hokej na ledu. Prvi kružok teške atletike osnovan je u Petrogradu 1885. godine, a prvi klub 1896. godine.

Značajno je mjesto u ruskoj fizičkoj kulturi imala gimnastika. Prvi gimnastički kružok osnovan je 1863. godine u Petrogradu, a iste godine i prvo gimnastičko društvo »Palma«, koje je imalo svoje odjeljenje u Rigi, Moskvi, Odesi i nekim drugim gradovima. U Moskvi je 1868. godine osnovano Moskovsko gimnastičko društvo, a 1883. godine Rusko gimnastičko društvo Sokol. Jedan od osnivača tog društva bio je i Čehov. Gimnastika je kao obavezan predmet uvedena u ruske osnovne i srednje škole već 1864. godine. Treba istaknuti da su se već na početku 20. stoljeća pojavili u Rusiji brojni radnički i studentski sportski klubovi. Mnoga gimnastička društva i sportski klubovi stupili su vrlo rano u vezu s istim organizacijama drugih zemalja (ruski sportisti su 1908. godine po prvi puta nastupili na Olimpijskim igrama, prvi međunarodni susret u nogometu održan je 1910. godine, itd.). Ti međunarodni kontakti uz nagli razvoj gimnastike i sporta uvelike su utjecali na pojavu stranih riječi u onom dijelu ruskog jezika koji se odnosi na fizičku kulturu. Dok je u mnoštvu izraza koji se upotrebljavaju u gimnastici strana riječ — najčešće njemačkog ili švedskog porijekla — rijetka pojava, to su pojmovi za sportove i sportske igre obogaćeni

16 История физической культуры, Москва, 1964

17 Ibid, str. 208

18 Ibid, str. 209

brojni stranim riječima, najčešće engleskog porijekla. Neki sportovi i sportske igre — da kao primjer spomenem boks, tenis i nogomet — kao da su zajedno sa svim engleskim pojmovima i riječima presađeni na rusko tlo.

Na području fizičke kulture pronašla sam ukupno 130 riječi koje su iz engleskog prešle u ruski jezik.

A. Riječi koje označuju opće pojmove:

1. sport	— спорт
2. sporting	— спортивный
3. sportsman	— спортсмен
4. sportswoman	— спортсменка
5. sportsmanlike	— спортсменский
6. sportsground	— спортплощадка

Riječ sport ušla je u ruski jezik označavajući dva pojma, prvi koji stoji u vezi s fizičkom kulturom, i drugi koji stoji u vezi s biologijom. U ruskom jeziku riječ sport kao pojam fizičke kulture označuje sredstva fizičkog odgoja: sportove i sportske igre. Sport kao imenica javlja se u brojnim složenicama u kojima je vrst sporta označena ruskom riječi:

rowing — гребной спорт ; sailing: парусный спорт

skiing — лыжный спорт , itd.

Pridjev спортивный označuje u ruskom jeziku brojne pojmove koji stoje u vezi sa sportom i sportskim igrama: sporting competitions — спортивные сооружения ; gym hall — спортивный зал; sports equipment — спортивный инвентар, itd. Zanimljivo je da se riječ спортплощадка pojavljuje u ruskom jeziku kao спортивная площадка.

U drugu grupu svrstala sam riječi koje se upotrebljavaju u vokabularu fizičke kulture, a predstavljaju opće pojmove korištene u gotovo svim sportskim granama i igrama:

7. train	— тренировать, — ться
8. trainer	— тренер
9. training	— тренинг, тренировка
10. training	— тренировачый
11. trained	— тренированный
12. champion	— чемпион
13. championship	— чемпионат, чемпионство
14. leader	— лидер
15. leading	— лидирующий
16. leadership	— лидерство
17. match	— матч
18. start	— старт
19. start	— стартовать
20. starting	— стартовый
21. starter	— стартер
22. false start	— фальстарт
23. finish	— финиш
24. finish	— финишировать
25. finishing	— финишный
26. goal	— гол
27. foul play	— фол

28. kick, kicks, pl.	— кикс
29. spurt	— спурт
30. pass	— пас
31. pass	— пасовать
32. doping	— допинг
33. handicap	— гандикап
34. cup	— кубок
35. record	— рекорд
36. skating-rink	— скетинг — пинг
37. track	— трак
38. ring	— ринг
39. heat	— гит
40. volley	— воллей
41. time	— тайм
42. half-time	— хавтайм
43. out	— аут
44. place	— пласировать

Glagol to train ušao je u ruski jezik u istom značenju koje ima u engleskom jeziku i javlja se kao prelazni i povratni glagol. Imenica training pojavljuje se u ruskom jeziku u dva oblika: тренинг, тренировка. Prvi oblik se pretežno upotrebljava kad se govori o dresuri životinja — тренинг лошадей, a drugi тренировка — označuje svaki proces funkcionalnog usavršavanja organizma za vršenje određene radnje ili djelatnosti, pa i one na području fizičke kulture. Tako se razvila i imenica спортивная тренировка.¹⁸

Riječ traíner — тренер — ušla je u ruski jezik samo kao pojam na području sporta i sportskih igara i označuje sportistu pedagoga ili specijalistu određene sportske grane, koji vodi training sportista — pojedinaca ili kolektiva.

Riječ champion — чемпион — označuje u ruskom jeziku pobjednika bilo kojeg sportskog ili gimnastičkog natjecanja, a pojavljuje se često i u složenicama — чемпион мира, чемпион по боксу, itd. Riječ championship dolazi u ruskom jeziku u dva značenja: kao чемпионат, što označuje organizirano natjecanje za postizavanje naslova šampiona i kao чемпионство, što označuje naslov šampiona. Riječ leader — лидер — i sve riječi koje iz nje proizlaze upotrebljavaju se u ruskom jeziku za vođu političke partije, društvene organizacije, određene djelatnosti, itd., a u vokabularu fizičke kulture za vodećeg natjecatelja — pojedinca ili momčad. Riječ match — матч odnosi se u ruskom jeziku samo na jedno od brojnih engleskih značenja, na sportsko natjecanje pojedinca ili momčadi, koje se provodi po unaprijed utvrđenim uvjetima i programu.

Start — старт i стартовать su riječi koje su ruskom jeziku označuju početak trke ili natjecanja. Riječ start kao pridjev pojavljuje se u ruskom jeziku u nizu složenica: стартовые колодки — startni blokovi, itd. Riječ starter — стартер dolazi u dva značenja kao i u engleskom jeziku: 1. u sportskom smislu gdje označuje osobu koja daje znak za start (zanimljivo je da u engleskom jeziku riječ starter oz-

18. И П Кукүшкин и др.: Теория физического воспитания, Москва, 1953.

načuje i osobu koja izlazi na start; tog značenja u ruskom jeziku nema) i 2. u tehničkom smislu, gdje označuje uređaj kojim se stavlja u pogon motor aviona, automobila, itd.

Imenica finish — финиш — ima u ruskom sportskom vokabularu dvostruko značenje; ona označuje: 1. završni dio trke i 2. cilj kod natjecanja. Glagol — финишировать označuje posljednji napor što ga pojedinac ili momčad poduzima pri kraju trke ili natjecanja.

Riječ goal — гол označuje u ruskom jeziku zgođatak — prolaz lopte kroz vrata — u nekim sportskim igrama (nogomet, polo na vodi, itd.). Zanimljivo je spomenuti da riječ »gol« u značenju »vrata« i »golman« — »vratar«, koje su prihvaćene u našem jeziku, nisu ušle u ruski jezik, ali se složenica забить гол — zabiti gol često upotrebljava u ruskom kao i u našem jeziku.

Skraćenica фол ušla je u ruski sportski vokabular iz engleskog izraza foul play i primjenjuje se u istom značenju u svim sportovima i sportskim igrama.

Imenica kick u engleskom jeziku na prvom mjestu znači »a blow with the foot or feet«, a u svim nogometnim igrama »act or instance of kicking the ball¹⁹«, ali u ruskom sportskom jeziku (kao i u nas) riječ »кикс« (plural) označuje promašaj udarca nogom ili rukom ili spravom o loptu ili drugi objekt igre (npr. paku hokeju).

Engleska imenica spurt, — спурт znači »a sudden manifestation of energy; increased exertion for a short time²⁰« i u tom je značenju ušla nepromijenjena i u ruski sportski vokabular označujući naglo i kratko ubrzanje u trci uz izvanredno ulaganje energije (trčanje, biciklizam, veslanje, itd.).

Imenica i glagol pass — пас, пасовать ušli su u ruski jezik samo u jednom od svojih brojnih značenja. Te riječi se primjenjuju u raznim igrama loptom ili pakom označujući prenošenje ili akt prenošenja lopte ili paka od igrača do igrača.

Riječ doping (od glagola dope) допинг pojavila se u engleskom slangu u vezi s konjskim trkama označujući preparat opijuma ili drugog narkotika za drogiranje konja za trku. Poslije je isti izraz ušao u sportski vokabular označujući svaku primjenu bilo kojeg farmaceutskog sredstva za podizanje radne ili borbene sposobnosti natjecatelja. U istom značenju ušla je ta riječ i u ruski jezik.

Handicap — гандикап je riječ koja znači svaku umjetno stvorenu zapreku jačem protivniku ili predmet slabijem protivniku, primijenjenu sa ciljem da ih se izjednači u neravnopravnoj sportskoj borbi ili natjecanju. Ta riječ je u istom značenju ušla i u ruski sportski vokabular.

Riječ cup pojavljuje se u engleskom sportskom vokabularu u dva značenja: 1. u golfu označujući metalni ovoj unutar rupice, a u prenesenom smislu i samu rupicu i 2. naročito ukrašenu čašu, pehar ili

sličnu posudu, koja se podjeljuje pojedincu ili momčadi kao nagrada za pobjedu pri sportskom natjecanju.²¹ U ruski jezik ušla je riječ cup kao pozajmljenica кубок samo u tom drugom značenju.

Od mnogih značenja koja u engleskom jeziku ima riječ record — рекорд ušlo je u ruski jezik samo ono koje označuje javno postignuti i po određenom forumu kao rekord priznati sportski rezultat.

Riječ skating-rink, track i ring — скетинг ринк, ринг, трек označuju u ruskom jeziku sportske objekte za klizanje, hrvanje, boksanje i biciklističke trke. Istaknuti treba da u engleskom jeziku riječ track označuje ne samo trkaću stazu već i sportske lako-atletske discipline koje se odvijaju na trkaćoj stazi, za razliku od discipline koje se provode na sportskom polju (track sports and field sports).²² Tog značenja riječ track u ruskom jeziku nema.

U tri sporta — biciklizam, motociklizam i konjske trke — ušla je u ruski sportski vokabular riječ heat — рит koja označuje specijalni oblik ili dio natjecanja (obično na kratke staze).

Riječ volley — волей označuje udarac nogom, rukom ili spravom u loptu koja je u zraku. U tom smislu se upotrebljava i u ruskom jeziku u nizu sportskih igara (tenis, nogomet, itd.).

Od svojih brojnih značenja engleska riječ time, odnosno half-time — тайм, хавтайм — ušla je u ruski jezik samo u značenju »poluvrijeme« i primjenjuje se u onim sportskim igrama koje se odvijaju u dva ili više vremenskih razdoblja (nogomet, košarka, hokej itd.).

Riječ out — аут — se upotrebljavala u mnogim sportovima i sportskim igrama u značenju »izvan« igre ili borbe.

Riječ place — пласировать — upotrebljava se u raznim igrama loptom u značenju »uputiti loptu na određeno mjesto«.

U iduću grupu uvrstila sam riječi koje označuju osobe, a upotrebljavaju se u raznim sportovima i sportskim igrama:

45. recordsman	— рекордсмен, рекордсменка
46. referee	— рефери, реферировать
47. back	— бек, бэк
48. stayer	— стайер, стейер
49. punter	— понтер

Riječ recordsman — рекордсмен, рекордсменка — označuje u ruskom jeziku nosioca rekorda u određenoj sportskoj disciplini ili nekoj drugoj djelatnosti (npr. prva žena koja je doprla u svemir je рекордсменка leta u svemiru).

Imenica i glagol referee — рефери, реферировать — pojavljuje se u ruskom jeziku samo u općem značenju sportskog suca (umpire) odnosno suđenja u određenom sportu ili sportskoj igri, a ne u speci-

19 Webster's New Collegiate Dictionary, Springfield, 1953, str. 462

20 Ibid, str. 821

21 Webster's New Collegiate Dictionary, Springfield, 1953 str. 203.

22 Ibid, str. 900

fičnom značenju suca, koji uz glavnog suca (umpire) sudi o kretanju lopte kod američkog fudbala.

Back — бек — je branič (lijevi i desni) u raznim sportskim igrama (nogomet, rukomet, hokej, itd.); riječ je ušla iz engleskog u ruski jezik u istom značenju.

Glagol to stay — od kojeg dolazi imenica stayer — ima u engleskom jeziku brojna značenja, a među ostalima znači i ustrajati, izdržati. U tom značenju ušla je riječ stayer — страйер, стейер — u ruski sportski vokabular označujući sportistu specijaliziranog za trke na dugim stazama (trčanja, bicikl, skijanje).

Riječ punter — понтер — promijenila je u ruskom jeziku svoje značenje. To punt u engleskom sportskom vokabularu znači udariti loptu nogom prije nego padne, bačena iz ruke, na tlo — »ispucati loptu« — a u ruskom jeziku označuje profesionalnog igrača. Da li je to značenje ušlo u ruski jezik preko nekog drugog značenja glagola to punt — to gamle, teško je reći.²³

Iz engleskog u ruski sportski vokabular ušlo je nekoliko riječi koje označuju sportsku opremu:

50. boot	— бутси
51. medicine ball	— медицинбол
52. boomerang	— бумеранг
53. bob-sleigh	— бобслей
54. shin-guard	— шингарды

Бутси су специјалне спортске ципеле које се употребљавају при разним спортовима (nogomet, hokej, itd.). Медицинбол је теška лопта разних величина (пуњена конjsком струном) која се употребљава за специјалне гимнастичарске вјежбе. Бумеранг је ријеч аустраљског поријекла, а означаје справу за бацање која се употребљава у лову и борби. Бобслей су специјалне саонце разних величина за спортска натјецанја у санjканју. Ријеч шингарды означаје штитнике за потколјенице, који се примјенјују у разним спорским играма (nogomet, hokej, itd.).

B. Ријечи у веzi с појединим спортовима и спорским играма

Уз приказ ријечи, које су из појединих спортова и спорских игара прешле из енглеског у руски језик, покушајте да барем приближно одредите и вremенско раздoblje у којем се тај прелаз збивао. Због тога да сваки спорт и спортску игру приказати засебно по алфавитном реду у двије групе, од којих прва обухваћа оне спортске гране у које је из енглеског у руски језик ушло нарочито много ријечи.

I група

Boxing — бокс. Борба шакама се вjеројатно појавила у давној историји. Можда је то био први облик борбе међу људима, који је у раздoblju писане историје (Babilon, Egipat, Grčka, Рим, itd.) попримио ка-

²³ Webster's New Collegiate Dictionary, Springfield, 1953, str. 686

rakter »sportske« или »gladijatorske« djelatnosti. U mnogim evropskim zemljama, pa i u Rusiji, šakanje je predstavljalo vrstu borbe koju je narod naročito volio i cijenio. Već sam spomenula opise ruskog etnografa Tereščenka, koji je negdje oko polovice prošlog stoljeća, uspoređujući rusko šakanje s engleskim boksom, vjerojatno prvi uveo u ruski pisanu riječ izraz boks i bokser. To je otprilike ono doba u kojem se u Engleskoj pojavio moderni boks. Razvoj engleskog boksa vezan je uz ime Jacka Broughtona (1705—1789) kojeg s pravom zovu »ocem engleskog pugilizma«, borbe šakama bez rukavica. J. Broughton je prvi primijenio pri vježbanju pugilista rukavice, koje su kasnije upotrebljavane i pri matjecanjima. Borbu šakama u modernom smislu razradio je John Jackson (1769—1845) zvan »Gentleman Jackson«. On je uveo u boks osnovne principe obrane i napada. Jackson je okupio oko sebe brojne ugledne Engleze, među kojima se našao i lord Byron. U Engleskoj je boks u to vrijeme cijenjen kao »plemeniti« sport engleske aristokracije. U Londonu je 1814. godine osnovan »London Pugilistic Club«, koji je postao sastajalište engleske buržoaske omladine. Sve to spominjem zbog toga što nije isključeno da su taj klub posjećivali i pojedini ruski plemići i sinovi bogatih trgovaca koji su u to vrijeme dolazili u Englesku na studij. Poznato je, s druge strane, da se i Ljermontov bavio boksom.²⁴ Prva pravila modernog boksa izradio je markiz od Queensberryja (»Queensberry Rules«) zajedno sa J. G. Chandersonom, koji je 1866. godine osnovao u Londonu »Amateur Athletic Club«, koji s pravom treba nazvati kolijevkom engleskog modernog boksa. Istaknuti treba da je engleski boks sve do 1910. godine bio jedva poznat izvan granica zemalja engleskog jezika. Njegova popularnost se razvila u razdoblju između dva svjetska rata i vjerojatno su upravo u tom razdoblju ušle u ruski jezik brojne engleske riječi vezane uz pojam boksa.

U ruskom sportskom vokabularu pronašla sam u vezi s boksom ove riječi:

55. boxing	— бокс
56. boxer	— боксер
57. punching ball	— ненчингбол
58. spurring	— спарринг
59. round	— раунд
60. jab	— джеб
61. jolt	— джолт
62. swing	— свинг
63. upper cut	— апперкот, апперкат
64. crouch	— крауч
65. infighting	— инфайтинг
66. forcing	— форсинг
67. knock-down	— нокадаун
68. knock-out	— нокаут, нокаутировать

Kako se iz tog pregleda vidi, u ruski jezik je ušlo u vezi s boksom iz engleskog jezika ukupno 16 riječi (riječ ring, koja se upotrebljava i u drugim sporto-

²⁴ Прокопенко: »Мне нужно действовать« — Физкультура и спорт, 10 (1964) 796

vima — hrvanje, judo — spomenuta je pod br. 38, a riječ out, koja označuje da je oboreni boksač pobijeđen, pod br. 43). Ove su riječi zadržale svoje specifično značenje. Riječi punching ball — пенчингбол — i spurring — спарринг — stoje u vezi s pripremom boksača. Boksač vježba udarajući loptu — punching ball — učvršćenu sa dvije elastične trake između poda i stropa, a spurring je partner, zaštićen specijalnim štitnicima, s kojim boksač trenira. Riječ round — раунд — znači vremensko razdoblje od jedne i po, dvije i tri minute (prema kategoriji boksača), u kojem se odvija borba.

Imenice jab (laki frontalni udarac iz daljine), — джеб — jolt (kratki frontalni udarac u tijelo) — ажолт, swing (niski udarac iz daljine) — свинг — i uppercut (udarac odozdo u čeljust ili tijelo) — апперкот, апперкат — predstavljaju četiri razna udarca u boks. Te imenice su u istom značenju ušle i u ruski jezik.

Imenice crouch (niski u borbi) — крауч, infighting (borba iz bliza) — инфайтинг, forcing (forsirana borba) — форсинг — i clinch (obuhvatanje protivnika) — клинч — označuju razne položaje odnosno oblike borbe u boks. Sve su te riječi u istom značenju ušle i u ruski jezik.

I, konačno, u ruski jezik su u istom značenju ušle i dvije riječi koje označuju djelomičnu — knock down — нокадаун, — obaranje na tlo koje traje manje od 10 sekundi — ili konačnu — knock out — нокаут — pobjedu nad protivnikom.

Nogomet i hokej. Nogomet i hokej sam prikazala zajedno zbog toga što se u obje sportske igre pojavljuje niz zajedničkih naziva koji su ušli i u ruski jezik.

Pod nazivom futbol poznate su u modernom sportu razne igre loptom, koju igrači udaraju nogom (football, soccer, American rugby, English rugby, association football). U Rusiji se igrala, a i danas se igra ona vrsta futbala koja je u Engleskoj poznata pod nazivom »association football«, a u Americi pod nazivom soccer. Ragbi i američki futbol bili su u Rusiji nepoznate riječi, a u Sovjetskom savezu su se razvile u malom broju najvećih sportskih centara, a da do danas nisu stekle gotovo nikakvu popularnost. Iako su razne igre loptom, koju su igrači udarali nogom i tjerali iz jednog polja u drugo, postojale već u staroj Kini, Rimu i Grčkoj, u srednjevjekovnoj Engleskoj, pa i u Rusiji, moderni nogomet se razvio u Engleskoj tek 1863. godine, kad je u Londonu osnovan nogometni savez (Football Association) i kada su objavljena prva pravila te danas najpopularnije sportstke igre. Prvu »loptu životinjski mjehur« zamijenila je kožna lopta ispunjena slamom i dlakom, a tu lopta iz kože s gumenom dušom punjenom zrakom. Moderni nogomet dopro je u Rusiji potkraj prošlog stoljeća, vjerojatno negdje oko 1890. godine. Prva nogometna utakmica odigrana je u Petrogradu 1892. godine, a prvi nogometni klub osnovan je u istom gradu 1897. godine. Nekoliko godina kasnije — 1901 — osnovana je u Petrogradu nogometna liga. Do naglog širenja nogometa, danas najomiljenije sportske igre u Sovjetskom savezu, došlo je poslije

Oktobarske revolucije. Vrlo je vjerojatno da su brojne engleske riječi u vezi s nogometom ušle u ruski jezik u posljednjoj dekadi devetnaestog stoljeća.

Na prvom ću mjestu spomenuti četiri riječi koje se odnose samo na futbol, a ne na hokej:

69. football	—	футбол, футбольный
70. footballer	—	футболист
71. off side	—	офсайд
72. penalty	—	пенальти

Off side — офсайд — znači položaj igrača na tuđem polju, koji pred sobom nema dva protivnička igrača, a penalty — пенальти — kazneni udarac sa 11 metara. Sad ću navesti niz riječi koje se upotrebljavaju i u nogometu i u hokeju.

73. goal-keeper	—	голкипер
74. half-back	—	хавбек
75. forward	—	форвард
76. inside	—	инсайд
77. outside	—	аутсайд
78. hands	—	хэндс

Riječi od 73—77 označuju igrače po položaju u nogometnoj ili hokejskoj momčadi, a riječ hands — хэндс — prekršaj u igri: u nogometu dodir lopte rukom, a u hokeju nepravilno zaustavljanje paka rukom.

Na kraju spominjem riječi koje stoje u vezi samo s hokejem:

79. hockey	—	хоккей, хоккейный
80. hockey player	—	хоккеист

U Sovjetskom savezu poznate su dvije vrste hokeja na ledu: jedan koji se igra loptom i drugi koji se igra pakom (koji Rusi zovu »šajba«), a koji je uveden u Sovjetski savez 1946. godine. Prvi oblik hokeja zovu danas u Sovjetskom savezu »ruski hokej« ili »hokej s loptom«, a drugi »kanadski hokej« ili »hokej sa šajbom«. Hokej na travi i hokej na koturaljkama su u Sovjetskom savezu gotovo nepoznate sportske igre.

Sportovi na vodi. — Postoji relativno malen broj riječi specifičnih za sportove na vodi, koje su iz engleskog ušle u ruski jezik. U Rusiji, zemlji brojnih rijeka i jezera, postojala je i u predrevolucionarnom razdoblju značajna tradicija u vezi sa sportovima na vodi. Naročiti poticaj za razvoj jedrenja i veslanja dao je na početku 18. stoljeća Petar Veliki, koji je pri izgradnji ruske flote obratio veliku pažnju i na izobrazbu stručnjaka koji su flotom upravljali. Petar I je osnovao Pomorsku akademiju i Školu matematičkih i navigacionih nauka, u kojima su se studenti obavezno bavili plivanjem, jedrenjem i veslanjem. Prema Pravilima Nevske građanske flote morali su svi dvorjani po nalogu Petra I svake nedelje od 2 do 4 sata vježbati veslanje i jedrenje. Za te vježbe stajala im je na raspolaganje 141 jedinica (čamci i jedrilice). Osnivanje Imperatorskog jaht kluba 1846. godine vjerojatno nije mišta drugo već nastavak tradicije iz Petrovih vremena. Taj je klub već 1847. godine

organizirao prvo natjecanje u jedrenju, koje se održavalo svake godine sve do Prvog svjetskog rata.

U istom vremenskom razdoblju, a naročito u prvoj polovici 19. stoljeća, došlo je u Rusiji do značajnog razvoja plivanja. U Moskvi i Petrogradu osnovane su 1827. godine plivačke škole. Taj primjer su slijedili i mnogi drugi gradovi. Važan događaj u razvoju sportskog plivanja je osnivanje plivačke škole u Šuvalovu blizu Petrograda (1908), gdje su učenici pored sportskog plivanja učili skokove u vodu i vaterpolo. Ta škola je organizirala i prva sportska natjecanja u plivanju. Sportovi na vodi — plivanje, veslanje i jedrenje — pojavili su se i u programu I sveruske olimpijade koja je održana 1913. godine u Kijevu.²⁵ Na osnovu svih tih podataka nije teško pretpostaviti da su se sportovi na vodi, i pored značajne tradicije, zapravo razvili u Rusiji tek u prvoj dekadi ovog stoljeća. Vjerojatno je to i vremensko razdoblje u kojem je većina danas upotrebljivanih engleskih riječi ušla u ruski vokabular na vidrini

Pored brojnih već spomenutih engleskih riječi, koje se upotrebljavaju i u drugim sportovima (start, sport, spring time.), u ruski jezik su ušle slijedeće riječi specifične za sportove na vodi:

Plivanje:

81. crawl	—	кроль
82. butterfly	—	баттерфляй
83. overarm	—	оверарм
84. trudgen stroke	—	трэджен

Spomenute četiri riječi označuju razne stilove plivanja. Butterfly je specijalni stil prsnog plivanja razvijen prije nekih trideset godina. Ta riječ je vjerojatno ušla u ruski sportski vokabular tek poslije drugog svjetskog rata. Trudgen stroke — трэджен — je stil plivanja nazvan po plivaču Trudgenu²⁶; taj naziv je ušao u ruski jezik samo kao »трэджен«, a ne kao »трэджен stroke«.

Sportska igra water polo — ватерполо — pojavljuje se u ruskom jeziku i kao hibridna prevedenica водное поло. U okviru te igre ušle su u ruski jezik brojne engleske riječi zajedničke za mnoge druge sportske igre (goal, back, spurt, finish itd.). U vezi sa specifičnim nazivom te sportske igre treba spomenuti dvije riječi:

85. water-polo	—	ватерполо, ватерпольный
86. water-polo player	—	ватерполист

U vezi sa veslačkim sportom i jedrenjem ušle su iz engleskog u ruski jezik ove riječi:

87. skiff	—	скиф
88. canoe	—	каное
89. gig	—	гиг, гичка
90. yacht-club	—	яхт-клуб
91. yachtsman	—	яхтсмен

Prve tri riječi skiff, — скиф — canoe — каное i gig — гиг, гичка označavaju vrste lakih čamaca. Riječ skiff je staronjemačkog (skif), a canoe karipskog porijekla, ali su one vrlo vjerojatno ušle u ruski preko engleskog jezika.

Riječ yacht je holandskog porijekla (jacht) i označavala je vrst lakog broda za borbu protiv gusara (jaght = progon, lov). Ta riječ je nekako u isto vrijeme, oko 1666. godine, ušla u engleski i francuski jezik.²⁷ Danas se pod nazivom jahta označuje kategorija specijalnih laganih, relativno malih brodova. U tom značenju je riječ jahta ušla i u ruski jezik, ali vrlo vjerojatno izravno iz holandskog, što nije teško pretpostaviti s obzirom na česte i uske kontakte Rusa s holandskim brodogradilištima. Zbog toga sam u listi riječi spomenula samo engleske kovanice yacht-club — яхт-клуб i yachtsman, — яхтсмен, koje su iz engleskog ušle u ruski jezik u istom značenju.

Tenis. — Čini se da je tenis bila prva sportska igra koja je sa zapada prodrila u Rusiju. Rusko plemstvo i bogati građani počeli su igrati tenis 1860. godine. Te godine je u Petrogradu osnovan launteniski kružok »Neva«, a 1868. godine »Sankt-Peterburgski tenis i kriket klub«. Daskoro zatim se tenis pojavio i u drugim ruskim gradovima, Moskvi, Rostovu, Kijevu, Taganroku, Odesi itd. Na inicijativu tenis-klubova Petrograda i Moskve osnovan je 1907. godine Sveruski savez launteniskih klubova u kojem se skupilo preko 40 klubova. U vezi s razvojem tenisa ušle su iz engleskog u ruski jezik vjerojatno sve riječi engleskog teniskog vokabulara. Tenis je jedna od najstarijih igara, poznata već u Srednjem vijeku. Međutim, prva suvremena pravila tenisa izradio je 1874. godine Englez Wingfield. Vjerojatno su ta pravila vrlo brzo prihvatili i ruski igrači tenis, tako da se može pretpostaviti da su sve riječi teniskog vokabulara koje se danas nalaze u sastavu ruskog jezika ušle u taj jezik već oko 1880. godine.

Pored brojnih općih pojmova (out, foul play, champion, referee itd.) našla sam slijedeće riječi koje su u vezi s tenisom išle iz engleskog u ruski jezik:

92. tennis	—	теннис, теннисный
93. lawn tennis	—	лаун-теннис
94. tennis player	—	тенисист, теннисистка
95. tennis racket	—	тенисная ракетка
96. court	—	корт
97. linesman	—	лайнсмен
98. single game	—	сингл
99. game	—	гейм
100. set	—	сет
101. last ball	—	ласт-бол
102. serve	—	сервировать
103. service	—	сервис, сервировка
104. server	—	сервер
105. back-hand	—	бэкхэнд
106. drive	—	драйв
107. fore-hand	—	форхэнд
108. smash	—	смеш

²⁵ История физической культуры, Москва, 1964

²⁶ Schwendener, N.: A History of Physical Education in the United States, New York, 1942

²⁷ Barbier, P.: English Influence on the French Vocabulary, S. P. E. Tract, No. VII, str. 20, 1921.

Sportska igra tenis ušla je u ruski jezik pod nazivom tenis — теннис (igrana na tvrdom igralištu) i laun-tenis (igrana na travi) — лаун-теннис. Drugi naziv se upotrebljava vrlo rijetko. Tennis player se pojavljuje u ruskom jeziku pod nazivom теннисист i теннисистка. Tennis racket — теннисная ракетка je prihvaćen u istom značenju i u ruskom jeziku, a pod nazivom ракетка pojavljuje se i u stolnom tenisu.

Riječ court — корт тениско igralište i linesman (sudac na liniji) — лайнсмен — ušle su u istom značenju i u ruski jezik. Pojam single game, koji označuje igru između dvojice partnera, ušao je u ruski jezik u skraćenom obliku сингл.

Pojmovi game — гейм i set — сет, koji označuju pojedinačnu igru i seriju igara, u istom su značenju prihvaćeni i u ruski jezik.

Last-ball — ласт-бол je posljednja lopta ili posljednji poen koji je potreban jednom od protivnika da dobije igru. Prije serviranja te lopte dužan je sudac da upozori igrača da se igra last-ball, to pravilo se pod istim nazivom primjenjuje i u Sovjetskom savezu.

Niz riječi ušao je iz engleskog u ruski jezik u vezi s pojmom serve; kao glagol javlja se u ruskom jeziku riječ сервировать, a kao imenica сервис i сервировка. Pored toga treba spomenuti i riječ server, koja označuje igrača koji ubacuje loptu u igru. Ta riječ je ušla u istom značenju i u ruski jezik.

Četiri riječi: back-hand, бэкхэнд, drive, — драйв, fore-hand — форхэнд i smash, — смэш, koje označuju razne vrste udaraca u toku teniske igre, ušle su u istom značenju u ruski jezik.

Kako se iz navedenih podataka vidi, na prvu grupu sportova i sportskih igara (boks, sportovi na vodi, futbol, hokej i tenis) otpada preko 50 specifičnih riječi koje su iz engleskog jezika kao pozajmljenice i prevedenice u čistim i hibridnim formama prešle u ruski jezik.

II grupa

Broj sportova i sportskih igara koje sam uvrstila u drugu grupu je mnogo veći, ali broj riječi uzetih iz engleskog jezika mnogo je manji.

109. base-ball	—	безбол, бейсбол
110. basket ball	—	баскетбол
111. basket ball player	—	баскетболист
112. cricket	—	крикет
113. golf	—	гольф
114. hand ball	—	хэндбол, гандбол
115. push ball	—	пушбол
116. rugby	—	регби
117. soft ball	—	софтбол
118. soft tennis	—	софт-теннис
119. volley ball	—	волейбол
120. volley ball player	—	волейболист
121. falconer	—	фальконер
122. girl scout	—	герлскаут
123. boy scout	—	бойскаут

Konjički sportovi:

124. polo	—	поло
125. derby	—	дерби
126. stick	—	стик

Laka atletika:

127. sprint	—	спринт
128. sprinter	—	спринтер
129. cross-country	—	кросс
130. steeplechase	—	стипль-чез

Iz četrnaest spomenutih sportova i sportskih igara ušle su iz engleskog u ruski jezik 22 riječi. Baseball — безбол, бейсбол — je američki nacionalni sport koji se 1839. godine razvio u SAD na osnovama jedne stare engleske dječje igre. Baseball se pored SAD igra samo u Australiji, Kanadi i u dvije tri latinsko-američke zemlje.²⁸ U Sovjetskom Savezu je ta sportska igra nepoznata. Riječ baseball je ušla u ruski jezik vjerojatno tek u novije vrijeme.

Basket ball — баскетбол — je sportska igra američkog porijekla, koju je 1891. godine razradio J. A. Naismith (Springfield, Mass.).²⁹ Tu igru su američki vojnici tek u Prvom svjetskom ratu prenijeli u Evropu, gdje se vrlo brzo proširila. Između dva rata ta je igra bila naročito popularna u Baltičkim zemljama, odakle se vrlo vjerojatno proširila na Sovjetski savez (Baltičke zemlje su 1940. godine ušle u sastav Sovjetskog saveza). Riječ basket ball i basket ball player — баскетболист — ušle su u ruski jezik vjerojatno u razdoblju između dva rata.

Cricket — крикет i golf — гольф su engleske nacionalne sportske igre loptom koju igrači udaraju specijalnim palicama. Te igre su nepoznate u Sovjetskom savezu, a riječi su ušle u ruski vjerojatno u razno vrijeme: крикет vrlo davno — oko polovice 19. stoljeća, a golf vjerojatno tek u novije vrijeme.

Hand-ball je sportska igra loptom, koja je proširena u Sovjetskom savezu pod nazivom «ручной мяч», ali je u ruski jezik ušao i engleski naziv хэндбол ili гандбол.

Niz riječi koje označuju vrst sporta ili sportske igre (push-ball — пушбол, rugby — регби, soft-ball — софтбол, soft tennis — софт-теннис, volley-ball — волейбол itd.) ušle su u ruski jezik vjerojatno tek u novije vrijeme. Riječ falconer — фальконер (lovac koji lovi pomoću sokola) ušla je iz engleskog u ruski jezik vjerojatno davno.

Riječ girl scout — герлскаут i boy scout — бойскаут ušle su u ruski jezik prije Prvoga svjetskog rata iz Engleske, gdje je Lord Baden-Powell 1908. godine udario temelje skautske organizacije, koja se već 1910. godine pojavila i u Rusiji.³⁰ Te godine su vjerojatno u ruski jezik ušle i spomenute riječi koje označuju pripadnike skautske organizacije.

U vezi s konjičkim sportovima našla sam na ruskom jeziku tri riječi engleskog porijekla: polo — поло — sportska igra loptom na konjima; derby —

28 Schwendener, N.: A History of Physical Education in the United States, New York, 1942.

29 Schwendener, N.: A History of Physical Education in the United States, New York, 1942

30 История физической культуры, Москва, 1964

дерби — trke četverogodišnjih grla na 1600 m i trogodišnjih grla na 2400 metara. Tu vrst natjecanja uveo je 1780. godine Earl of Derby u Epsomu (Engleska). Kasnije je riječ »derbi« primijenjena kao pojam za natjecanje konja. Riječ stick — стек označuje kratku palicu s petljom koja se upotrebljava pri jahanju. Sve tri riječi su iz engleskog ušle u ruski jezik u istom značenju vjerojatno negdje potkraj prošlog stoljeća.

Začudo je mali broj engleskih riječi koje su ušle u ruski jezik u vezi s lakom atletikom. Iako se laka atletika zaslugom Peterburškog kružoka ljubitelja sporta (prvi predsjednik P. P. Moskvin) pojavila u Rusiji kao sport već na kraju prošlog stoljeća, a prvo natjecanje organizirano već 1897. godine, ipak se atletika razvila u Rusiji tek oko 1910. godine. Prvo nacionalno prvenstvo u atletici organizirano je 1908. godine, a 1911. godine osnovan je Sveruski savez atletike u kojem se do 1913. godine okupilo oko 50 klubova.³¹ U to su vrijeme vjerojatno ušle u ruski jezik i spomenute engleske riječi (sprint-sprinter — спринтер, cross-country — кросс i steeple-chase — стипль-чез.

Zaključak:

Međunarodni kontakti između Rusije, tj. nakon 1918. SSSR-a, sa ostalim zemljama uz nagli razvoj gimnastike i sporta uvelike su utjecali na pojavu stranih riječi u onom dijelu ruskog jezika koji se odnosi na fizičku kulturu. Neki sportovi i igre kao da su zajedno sa svim engleskim pojmovima i riječima presađeni na rusko tlo.

Na području fizičke kulture pronađeno je u vezi sa ovim radom ukupno 130 riječi koje su iz engleskog prešle u ruski jezik. Riječi su podijeljene u dvije osnovne grupe A i B. U grupi A su riječi koje označuju opće pojmove, a u grupi B riječi u vezi s pojedinim sportovima i sportskim igrama. Obje grupe su podijeljene na nekoliko podgrupa. Grupa A sadrži riječi koje označavaju opće pojmove u širem smislu, riječi koje se upotrebljavaju u vokabularu fizičke kulture, a predstavljaju opće pojmove korištene u gotovo svim sportskim granama i igrama, riječi koje označuju osobe, a upotrebljavaju se u raznim sportovima i sportskim igrama, te riječi koje označuju sportsku opremu. Grupa B sadrži riječi u vezi s pojedinim sportovima i sportskim igrama (boks, nogomet i hokej, sportovi na vodi, tenis itd.).

31. История физической культуры, Москва, 1964

Svaka pojedina riječ je detaljno semantički obrađena, tj. obrađeno je njeno značenje i promjena značenja ako je uslijedila.

LITERATURA

1. Barbier, P.
English Influence on French Vocabulary. 1921. S. P. E. Tract., London, 1962.
2. Bloomfield, L. Language. London, 1962.
3. Brodskaja, V. B., i S. O. Calenčik.
Istorija ruskava literaturnava jezika. sv. 1. Moskva, 1964.
4. Filipović, R.
Principi lingvističkog posuđivanja II - Principles of Linguistic Borrowing. Filološki pregled. 1966, vol. IV, br. 1, Beograd.
5. Jespersen, O. Language, 1959.
6. Kukuškin, I. P.
Teorija fizičeskava vaspitanija, Moskva, 1953.
7. Lehina, I. V. i F. N. Petrova.
Slovar inostranih slov. GIINS, Moskva, 1955.
8. Levin, V. D.
Kratki očerk istoriji ruskava literaturnava jezika. Učpedgiz, Moskva, 1958.
9. Little, W. H. Fowler i J. Coulson
The Shorter Oxford English Dictionary on Historical Principles, Oxford, Third Edition.
10. Mjuler, V. K.
Anglo-ruski slovar. GIINS, Moskva, 1956.
11. Prokopenko, A. S.
Mne nužno dejstvovat. Fiskultura i sport. 10/1964/796.
12. Samoukov, F. I.
Istorija fizičeskoj kulturi. Izdateljstvo »Fiskultura i sport«, Moskva, 1964.
13. Schwenderer, N.
A History of Physical Education in the United States, New York, A. S. Barnes and Co. 1942.
14. Webster's New Collegiate Dictionary — Springfield, 1953.

OBAVIJEST REDAKCIJE

KINEZILOGIJA

je časopis za znanstvena i stručna pitanja fizičke kulture, namijenjen visokoškolskim i znanstvenim institutima, društvenim organizacijama i pojedincima čiji je rad vezan uz široko područje fizičke kulture.

U časopisu će se objavljivati znanstveni i stručni radovi sa problematikom iz anatomske, psihologije, fiziologije i sociologije koja zadire u kine-

ziologijsku znanost. Prezentirat će se iskustva o primjeni kinezioloških aktivnosti u edukaciji, rekreaciji, kineziologiji i takmičarskom sportu. Iznositi će se i prikazi mjernih instrumenata i metoda mjerenja, kao i razne informacije o novoj literaturi, stručnim sastancima, kongresima, simpozijima i slično.

UPUTE AUTORIMA

Radovi za »Kineziologiju« primat će se pod uvjetom da već nisu objavljeni u drugim časopisima ili knjigama.

Sastavke treba pisati uredno pisacim strojem, s najvećim proredom i oko 4 cm širokim rubom s lijeve strane, na čvrstom neprozirnom papiru. Crteži treba da budu izrađeni tušem na crtačem papiru, a fotografije na sjajnom papiru. Na poleđini treba ispisati broj koji će nositi u tiskanom tekstu, te naziv rada za koji se prilaže. Tekst predviđen uz priložene slike treba ispisati na posebnom papiru. Na posebnom papiru dostavite i korištenu literaturu koju treba prezentirati na slijedeći način:

Prezime — zarez — početno slovo jednog ili više imena — tačka — naziv članka ili knjige — tačka.

Za knjige treba u daljem tekstu navesti — izdavač — tačka — grad — zarez godina izdanja — tačka.

Za članke iz časopisa u daljem tekstu navesti — naziv časopisa — zarez — godinu — zarez — volumen — zarez — broj — zarez strana (od — do) — tačka.

Ako ima više autora onda kod drugog i slijedećeg dolazi najprije prvo slovo imena — tačka — prezime — zarez, a prije zadnjeg autora dolazi veznik »i«.

Pisani materijali ne smiju prelaziti 30 kartica ukoliko se radi o znanstveno-istraživačkim radovima, odnosno 20 kartica ukoliko se radi o stručnim radovima. Rezime koji treba obavezno priložiti na hrvatsko-srpskom jeziku ne smije prelaziti jednu karticu.

Autorima preporučamo da se pri pisanju pričrjavaju slijedeće sheme:

A) Za znanstveno-istraživačke radove

Naziv rada — prezime i ime autora — podaci o autoru (ustanova i odjel u kojem radi)

(1) Uvod

(2) Cilj istraživanja

(21) Dosadašnja istraživanja

(3) Metode rada

(31) Uzorak ispitanika

(32) Uzorak varijabli

(33) Metode mjerenja (opis eksperimenta)

(4) Metode obrade rezultata

(5) Rezultati i diskusija

(6) Zaključak

(7) Rezime

(8) Literatura (abecednim redom)

B) Za stručne radove

Naziv rada — prezime i ime autora — podaci o autoru (ustanova i odjel u kojem radi).

(1) Uvod

(2) Opis problema

(3) Značaj problema

(4) Zaključak (ili prijedlog mjera)

(5) Rezime

(6) Literatura (abecednim redom)

Rukopise treba slati u dva primjerka na adresu

Visoka škola za fizičku kulturu
za časopis »Kineziologija«

Horvaćanski zavoj bb.

41.000 Zagreb

Rukopisi se ne vraćaju. Honoriraju se samo izričito naručeni radovi, dok se ostali radovi novčano ne nagrađuju. Autori kojima je rad objavljen dobivaju besplatno 10 posebnih otisaka svojih članaka i jedan primjerak onog broja časopisa u kojem je rad objavljen. Redakcija se ne obavezuje objavljivati radove redom kojim pristižu.

„ZRINSKI“

TISKARSKO-IZDAVAČKI ZAVOD ČAKOVEC

»ZRINSKI«, tiskarsko izdavački zavod u Čakovcu prerastao je iz zanatske tiskare u zavod »ZRINSKI« i ubraja se u red najmodernijih i najuglednijih tiskara u Jugoslaviji, jer raspolaže:

- suvremenim strojnim parkom,
- visokostručnim kadrovima,
- suvremenom organizacijom rada.

P r o i z v o d i :

- turističke prospekte
- tehnička uputstva
 - kataloge
 - razglednice
 - knjige
- sve vrste tiskanica
 - kartice za mehanografiju
 - hotelske standarde za cijelu Jugoslaviju
 - štambilje
 - albume

kao i sve druge usluge iz područja grafičke kvalitete.

G a r a n t i r a :

- evropsku kvalitetu
- kratke rokove isporuke
- umjerene cijene

Ima predstavništva u:

- Zagrebu
- Mariboru
- Osijeku
- Beogradu i
- Sarajevu

ZA SVA UPUTSTVA I VAŠE POTREBE OBRATITE SE

Tiskarsko-izdavačkom zavodu »ZRINSKI« u Čakovcu, Globetka b.b.